

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Palánka, Fő-utca 281. szám.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:

Csernicsek Imre
 Szerkeszti: Rothschild Zsigmond

Előfizetési ár:

Egész évre 6 — K
 Fél évre 3 — K
 Amerikába egész évre 8 — K

Nyitlifer sora 30 fillér.

A vidéki színészet.

Sokszor felvetődik manapság a kérdés, vajjon a vidéken megjelenő kisebb szintársulatok teljesítenek-e még kulturális hivatást; támogatásuk a kulturáért hozott áldozat-e vagy pusztán a rendszerint rendezetlenebb vagyoni körülmények között élő színészekkel szemben gyakorolt jótékonyosság?

Kétségtelen, hogy a régmúlt idők-höz képest kulturális jelentőségük csökkent; amikor a magyar szó ugyszólván idegen, üldözött volt az egész hazában, akkor a lelkes vándor színészek hazafias darabjaikban megszólaltatták az elnyomott szabadság vágyókat, élesztgették az alvó nemzeti öntudatot, helyről-helyre járva pótolták, illetve tehetégükhöz képest helyettesítették a sajtót, az irodalmat; akkor teljesítették igazán nemzeti buzdítást.

Manapság, amikor a sajtótermékek mind olcsóbbaká válnak s az irodalom remekei a kis pénzü ember részére is könnyen hozzáférhetővé válnak; a lapok pedig ugyszólván minden ember asztalán ott vannak — manapság a vidéki színészet szórakoztató szerepet tölt be; de kulturális hivatását teljesen még sem veszítette el, mert hatalmas rétege van még mindig az emberiség-

nek, mely a jól megválasztott, értékes darabokból okolást merithet; olyan gondolatkinosokra tehet szert, melyek a megszerzésükkel járó fáradság miatt — különben szert nem tehet.

Az élet problémáinak szemléltető módon való elénk állításával pedig nem csak esztetikai érzéseket ébreszthetnek bennünk, hanem egyuttal erkölcsi érzéseink fejlődésére is előnyös behatással lehetnek.

Kétségtelen tehát, hogy még mindig nagy fontossággal bír a jó vidéki színészet s aki áldozatot hoz, nemcsak magának szerez élvezetet, hanem egyben az emberiségre hasznos emberi munkát honorál.

AZ ÉN ÖREG

tapasztalatom arra tanít, hogy bőrpolásnál csak a v e s s z ó p a r i p a l i l o m s z a p p a n t Bergmann & Co. használjam. Darabja 80 fillér mindenütt kapható.

Hirek.

A véderőtörvény és a kereskedelem. Az új véderőtörvény néhány olyan intézkedést tartalmaz, melyek sok fiatalembert a kereskedői pályától vissza fognak tartani. Ugyanis az új törvény az egyéves önkéntességhez szükséges, ugynevezett »Intelligenzpiüfungra« való bocsajtását megnehezíti, amennyiben kimondja,

hogy erre a vizsgára csak azok bocsajthatók, akik legalább 6 középosztályt vagy pedig valamely szakiskola két évfolyamát elvégezték. Az ilyen szakiskolák is csak azok lehetnek, melyeket a minister rendeletben fog megjelölni. Már most kereskedői és ipari körökben attól tartanak, hogy a véderőtörvények ezen intézkedése még inkább elő fogja segíteni a fiatalságnak a középiskolákba, illetve a hivatalnoki pályára stb. való tódulását, viszont a fiatalembereket vissza fogja tartani attól, hogy már korán lépjenek a kereskedői pályára.

Értesítés. Mindenféle diszes ruggyanta-(gummi-) bélyegzőt festékezőpárnával számozógépet iparosok, kereskedők, ügyvédek, pénzüintezetek egyletek, hivatalok, községek részére legolcsóbban készít az Első Czeglédi Ruggyantabélyegzőgyár Czegléden. — 10 koronán felüli rendelésnél a rendelő 100 darab pergamentnévjegyet kap, tetszés szerinti betűvel. — Ugyancsak különféle reklámtárgy kapható. Utazók és helyi képviselők magas jutalék mellett felvételtnek. Tessék árjegyzéket kérni.

Arcképes igazolvány a családtagoknak. Mint értesülünk, ezental a tisztviselők családtagjai is megkapják az arcképes igazolványt. A tisztviselők bizonyára örömmel fogadják ezt a hirt, mert sok hiábavaló irka-firkától menti majd meg őket.

Sirolin "Roche" biztos gyógyhatást nyújt **katarrhusoknál** hörghurutnál, **asthmanál**, influenza után. **Sirolin "Roche"** kezdődő tüdőbetegséget **csirájában elfojt.** Kellemes íze és az étvágyra való kedvező befolyása megkönnyítik a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek meghűléseit legbiztosabban a Sirolin "Roche"-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban. Sziveskedjék a gyógytárakban határozottan **Sirolin "Roche"-t** kérni.

Magyar Figyelő. A magyar értelmiség eleven, magas színvonalu folyóirata, a Magyar Figyelő, amelynek élén Tisza István gróf és Herceg Ferenc nevével találkozunk mint szerkesztőkkel, érdekes és magvas, nagy alapossággal megírt tanulmányt közöl a nemzeti kérdésekről, amelyet Réz Mihály írt. Hunyár Algernon az interkomunális kérdéseknek szentelt tanulmányát, Gesztesi Gyula pedig „Rousseau és a magyar természet szemlélet” címen közöl fölöttébb érdekes cikket. Novellát a szerkesztő, Herceg Ferenc írt „Subin herceg” címmel és a mesteri tollal megírt elbeszélés egyik gyöngyszeme az új magyar irodalomnak. Nagy érdeklődésre tarthat még számot Kilényi Gyula argentinai levele, ki „Egy forrongó világrészről” címmel a délamerikai forradalmi mozgalmakat ismerteti. A „Följegyzések” gazdag rovata változatos és érdekes. Előfizetési ára negyedévre 6 korona. Mutatványzámat kívánatra küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrásy-ut 10.

Vád a sirből. Zombori levelezőnk írja: Az óverbácsi csendőrség letartóztatta Schmidt Margit ottani születésűt, kit az a gyanu terhel, hogy nőként tiltott operációkat végzett. A letartóztatás különben a minapi elhalt özv. Pfeiffer Péterné hátrahagyott levele alapján történt, ki halála előtt a hatóságok megírta, hogy a nevezett születésű rajta végzett operációjának eset áldozatul.

Jegyzők gyűlése. Minden évben a járás jegyzői kara közös értekezletre szokott összejönni, ahol a községet és a nagy közönséget érdeklő kérdések kerülnek a megvitatásra. Az idén a jegyzői értekezlet Szenttamás községben volt megtartva július hó 10-én.

Aratásig nem lesz végrehajtás. A zombori pénzügyigazgatóságához érdekes rendelet érkezett a pénzügyminister aláírásával. Elrendeli, hogy a mezőgazdasági munkával foglalkozó

adósok hátralékos adója iránt indított végrehajtási eljárás az aratás utáni szüneteljen.

A zsabylai műút. Ugy látszik a zsabylaiaknak sem tetszik a már 3 év óta mindig „folyamatban” levő műút lassu építkezése s a folytonos halasztgatás. Végre is a képviselőtestület Bálint Andrást és Kund Vilmost kiküldötte, hogy illetékes helyen kérjék az úttest mielőbbi kiépítését. A kiküldöttek a főispán és a főjegyzőnél jártak előadva micsoda kárt okoz az út lassu építése s mily lehetetlen közlekedési állapot van azon az úton. Mindkét helyen határozott ígéretet nyertek, hogy a vállalkozó további haladékot nem kap.

Leányszöktetés. Még mindig divatos a Bácskán a leányszöktetés. Krnyaiszki (Tobzics) Todort is hasonló bűncselekményeért vonta felelőségre az újvidéki törvényszék ki Péterrévén Plavics Hajnalkát megsöktette és erőszakoskodott vele. Krnyaiszki-re azonban nem lehetett teljes bizonyosságból a vádbeli cselekményt rábizonyítani dacára annak, hogy a büntetéstől való félelme miatt Szerbiába szökött, de megmondta a dolgot és hazajött. Így sokkal helyebben cselekedett mert a törvény színe előtt védhette magát és azután az elrabolt leányzó sem igen haragudott már és így Hajnalka a számára már leáldozó nap hétköznapiságába belenyugodott. Így sikerült Krnyaszkit felmenteni.

Papagályok a sz badban. A budapesti Állatkertben mindenkinek feltűnik és kecvére válik, hogy a leg több állat szinte szabadon él és kénye kedve szerint mozoghat tág udvarában, lehetőleg természetes körülmények között. Legbajosabb ezt az elvet a könnyen elrepülő madarak sorában érvényre juttatni; mégis megkísérli ezt most az állatkert igazgató sága oly formán hogy első sorban számos papagályt, különböző fajokat bocsát ki szabadon a kertben bizonyos helyeihez, fáikhoz; meghatározott pon-

tokon szórják nekik naponta az eledelt és ugylátszik sikerülni fog a kísérlet mert a legtöbb kieresztett madár igen röpköd a platánfák ágai között és beleszokott már az odaakasztott mesterséges fészkekbe is. Különösen érdekesek a színes nagy árák és a fehér tollú hóbítás kakaduk, melyek reggelenkint magukban kiszállnak a nagy madárházból, elfoglalják a szokott helyüket a szabadban és ott mozognak egész nap Este azután visszaternek a ház belsejébe; sőt ha rosszra fordul az idő, napközben szintén besietnek a védett helyen levő éjjeli szállásukra. Legközelebbi öt pár nimfapapagályt fognak szabadon ereszteni a kertbe. Az idevaló éneklő madarakat rigókat, cinegéket az ősszel fogják az mesterséges etetés-sel az állatkertbe szoktatni, hogy jövő tavaszra ott fészkeljenek a bokrokban.

Augusztus 1 től saját házamban Dr. Steimnetz L. ügyvéd ur mellett.

Fogak amerikai rendszer szerint!

Gyökök eltávolítása nélkül arany lemez, arany hid szájpadiás nélkül arany koronák. Fogak kautschukba rágásra teljesen alkalmas, régi darabok átdolgozása, javítása. Fogtömések jótállással.

Miklly János, fogtechnikus.

Egy jó házból való fiu tanoncul fizetéssel felvétetik

Müller és Klein

divatruházában PAJ ANKA

Nagy raktár.

Modern gépek.

Azonnal üzembe vehető.

Legmasszebbmenő jótállás.

Gőzcséplőgarnitúrák

magánjáró és nem magánjáró garnitúrák gyár lag javítottak

4, 6, 8, és 10 HP. Hofherr, Magyar Allam, Schuttlevorth stb.

alig használt gépek, továbbá

magános 4, 6, 8 és 10 HP. különféle gyártmányu magánjáró és huzatos lokomobilok Kellemes részletfizetés mellett kaphatók.

Friedrich Testvérek

gépgyárában TEMESVAR.

Ne lám... Ez a valódi
Jacobi antinicotin
szivarka-hévíví

VASÁRNAPI ÚJSÁG

Minden újonnan belépő előfizető ingyen kapja a Vasárnapi Újság díszes karácsonyi albumát.

Munkavégzésüket kívánatra mindenkinek küld a Vasárnapi Újság kiadó: Franklin-Társulat, Budapest, IV. Egyszem-utca 4. sz.

Internátus Debreczen
Diákotthon A debreceni izr. hit-
 község felügyelete
 alatt álló

Izr. Fiunevelő Intézetéről
 (felvételtnek: gimn., reál, felsőkeresk. és
 polg. isk. tanulók)

PROSPEKTUST

küld: **BURGER D. JÓZSEF** hitközségi
 jegyző, Debreczen.

**Magyar Királyi Folyam- és Tenger-
 hajózási Részvénytársaság menetrendje**

Vukovár-Ujvidék között

Közlekedik naponta péntek kivételével.
 Lefelé: Felfelé:

nd. 4:00	reg. Vukovár, vasut	érk. 6:50	este
> 4:10	> Vukovár, város	> 6:35	>
> 4:50	> Bácsujlak *	> 5:35	délu
> 5:05	> Opatovác *	> 5:10	>
> 5:30	> Dunabékény	> 4:30	>
> 5:55	> Sarenggrád	> 3:55	>
> 6:25	> Illok	> 3:20	>
> 6:35	> Palánka	> 3:05	>
> 7:20	> Susek-Koruska	> 1:55	>
> 7:30	> Bánostor	> 1:40	>
> 7:45	> Cserevic	> 1:25	>
> 8:00	> Ótutak	> 1:10	>
> 8:10	> Beocsin	> 1:00	>
> 8:45	> Ujvidék	> 12:10	>

* Ladik-állomás.

Hirdetmény.

Van szere csém a n. é. közönség b.
 tudomására hozni, hogy

**vas- és fém-
 öntődémet**

megnagyobbítottam és leöntök 2 méter
 nehéz tárgyakat is.

Veszek gépöntvényeket 6 fillér kilóját,
 valamint fémöntvényeket 1 korona kilóját.
 Tisztelettel

Moschnitschka Ferenc
 vasöntő.

Kristály forrásásványvíz

Etvágyat javít. Gyomorrontást meg-
 akadályoz. Több mint ezer orvos
 ajánlja. Kapható minden fűszer és
 esemege üzletben, jobb vendéglőben
 és kávéházban.

Főraktár: Reszely Károly cégnél, Palánka.

Szt. Lukácsfürdő Kútállalat R. T.
 Budapest (Buda.)

Páratlan a maga nemében

**Ruszánda
 gyógyiszap fürdő**

bármely más nemzetközi fürdő is felülmúl

Vasuti, posta- és távirada-állomás
 Dél-Magyarország, Melencze (Torontálm.)

Nyitva május hó 15-től
 szeptember 15-ig.

Négy modernül berendezett
 74 szobából álló szállodával
**A fürdőn orvosi szaktekintélyek
 rendeznek**

Javulva: Kőszvény, idült ízületi rheuma
 scrophulosis minde alakjában, kenőgyógy-
 módnak ellenálló bőrbetegség, psori sis
 és prurigóban, vérzésben szenvedő aők,
 idegbetegség, csontbántalmak, Carnias
 Necrosisnál és idült lues bántalmaknál is
 biztosan gyógyít.

Künnő jó magyar konyha, valódi hamisítat,
 lan borok, olvasó- és zongoraterem-
 tekeasztal és tekepálya, nagy virágos
 és árnyékos park, padokkal, naponta
 cigányhangverseny tartatik — Prospek-
 tust kívánatra díjlanul küld a

fürdőigazgatóság.

Házeladás.

A Duna-utcában levő Marjanovich-féle
 ház eladó.

Tudakozódhatni **Marjanovich Elemér**
 úrnál, Palánkán, Templom-utca 14. szám

Minden kertbarát, aki kertészeti sokféle
 ágában a legújabb vívmányok felől
 tájékozódni akar,

Mühle Árpád

udvari szállító **TEMESVÁR**, épen most
 megjelent

Disz-Főárjegyzékében

ezt bőven megtalálja. Ezen mintaszertűn
 kiállított szakmunkában roppant válasz-
 téka van a szakbavágó újabb, érdekes
 és tanulságos, kipróbált cikkeknek,
 ugymint: Magvak, virághagyomák és
 gumók, levél- és disznővények, rózsák,
 évelővirágok, disz- és gyümölcsfák,
 tűlevelűek, diszbokrok kerteszközők
 stb. stb. : Kívánatra ingyen és bér-
 mentve megküldetik.

Milliók

használfák

Köhögés

rekedtség, hurut, nyálkásodás, görcsös köhö-
 gés és lőkhurut ellen

Kaiser mell-karamellait

A 3 FENYŐVEL.

6050 közjegyz. hitel, bizonyítv. orvosok-
 tól és magnásoktól, szavatolják
 biztos sikert Rendkívül kellemes
 és jóízű bonbonok Csomagja 20
 és 40 fillér. Kapható gyógyszerárakban
 és a legtöbb drogeriában.

Semmi tészta

semmi kuglóf, semmi sütemény Dr. Oetker-féle
 sütőpor hozzáfétel nélkül nem készül, mert ez
 szép kinezést és könnyű emésztést ad. Ha a
 tésztát Dr. Oetker-féle sütőporral állítják elő,
 különösen a gyermekeknek a husmüeknél
 előnyben részesítendők, mert tejet, lisztet, zsírt,
 tojást, cukrot tartalmaz, tehát az emberi szer-
 vezetnek szükséges tápszert ami a gyermekek-
 nél fontos emésztető formában. Csináljon a
 gyermekei érdekében tésztát

Dr. Oetker-féle sütőporral a 12 fill.
 mely mindenhol a milliószor bevált receptekkel
 raktáron van.
 Vigyázzunk hogy valódi Oetker-féle sütőport
 kapjunk.

**Nyugodtan
 alhat,**

ha fehérneműje egész éjen át
 »ASSZONYDICSERET« mosókivo-
 nattal van beáztatva, mert ez a szer
 a legrövidebb idő alatt nagy könnyü-
 séggel önmaga oldja fel a szennyet
 s másnap gyorsan és fáradtság nél-
 kül lehet a ruhát Schicht-»Szarvas«
 mosószappannal vakító fehérre mosni,
 mert az »Asszonydicséret« és a
 Schicht-»Szarvas« mosószappan ugy
 fehérítene, mint a nap!

25.000 koronával szavatolunk a
 Schicht-»Szarvas« mosószappan és az
 »Asszonydicséret« mosókivonat tisz-
 táságáért.

**Még álmában
 sem**

képzelteti el, hogy mennyi vesző-
 séget és mennyi fáradságot takarít
 meg, ha az »Asszonydicséret« mosó-
 kivonaton és Schicht-»Szarvas« mo-
 sószappanon kívül semmiféle más
 mosószert nem vesz. Ez esetben
 mindig jó árut vásárol mérsékelt
 áron és kíméli egyrészt a ruháját,
 másrészt nem pocékolja el a ház-
 tartási pénzt.

25.000 koronával szavatolunk a
 Schicht-»Szarvas« mosószappan és az
 »Asszonydicséret« mosókivonat tisz-
 táságáért.

Nyilvános köszönet a Főnök uraknak.

Alulírottak kedves kötelességünknek tartjuk, a mélyen tisztelt Főnök uraknak legigazibb köszönetünket nyilvánítani, hogy a záróra szabályozása iránti kérelmünket méltányolva, azt minden tekintetben pártolták és sajátjukká tették.

Legnagyobb sajnálatunkra akadtak azonban olyan Főnök urak is, kik megirigyelték az alkalmazottaktól azt a pár óra pihenést, és kizárva magukat a többségből,

kérelmünket nem teljesítik, vagyis a kitűzött zárórákat vonakodnak betartani.

Mindamellett reméljük, hogy azon pár Főnök is be fogja látni kérelmünk méltányosságát, és csatlakozni fog a többséghez. Ellen esetben kénytelenek leszünk azokat megnevezve a nagyérdemű vásárló közönséghez fordulni méltányos kérelmünk pártfogása végett.

Alázatos tisztelettel

A palánkai kereskedelmi alkalmazottak.

Szabályozott zárórák:

Mint az ország legtöbb városában, úgy a helybeli kereskedők is megegyeztek egy közös és egyöntetű záróra betartásán. E zárórák f. hó 15 től (hétfő) érvényesek. Kérik tehát a n. é. közönség, hogy sziveskedjenek bevásárlásait az alant jelzett idő alatt eszközölni.

Az üzletek három részre osztattak,

I. fűszer, csémege és vasárú

November 1-től Február 28-ig 7— $\frac{1}{2}$ 8-ig.
Március 1-től Október 30-ig 6—8-ig.

II. Dívat, rőfös, rövidáru, ruha és üvegáru

Október 1-től Március 30-ig 7—7 ig.
Április 1-től Szeptember 30-ig 6—7-ig.

III. Órás és ékszerész

az egész éven át 7—7-ig.

A déli órákban az üzletek $\frac{1}{4}$ 1-től 1 óráig zárva vannak.

Oeffentlicher Dank an die Herren Chef.

Gefertigte fühlen uns angenehm verpflichtet den geehrten Herren Chefs dafür besten Dank zu sagen, weil selbe unsere Bitte bei der Regelung der Sperstunden nach jeder Richtung bewilligten.

Mit größten Bedauern haben sich aber auch solche Chefs gefunden, welche den Angestellten um die par Stunden Mühhe beneiden, sich von der Mehrheit ausgeschlossen haben und

unsere Bitte nicht erfüllen, resp. die festgestellten Sperstunden nicht einhalten wollen. Trotzdem wollen wir hoffen, daß auch diese par Chefs die Bescheidenheit unserer Wünsche einsehen, und sich der Mehrheit anschließen werden. Im andern Falle sind wir gezwungen diese nachhastig zu machen, und uns behufs Unterstützung unserer bescheidenen Wünsche an das löbliche Kaufpublikum zu wenden.

Mit ergebener Hochachtung

Die Palankaer Handelsangestellten.

Geregelte Sperstunden:

Wie in den meisten Städten des Landes, haben auch die hiesige Kaufleute sich geeinigt geregelte Sperstunden fest zu setzen, welche Montag am 15. ds. Monat in Kraft treten. Es geht daher die höf. Bitte an das P. & Publikuum den Bedarf innerhalb nachbenannten Zeit zu decken.

Die Geschäfte sind in drei Gruppen eingeteilt:

- I. Spezerei, Delikatesen und Eisenware,
vom 1. November bis 28. Feber von 7 — $\frac{1}{2}$ 8 Uhr
von 1. März bis 30. Oktober von 6 — 8 Uhr
- II. Mode, Manufaktur, Kurzware, Confection und Glaswaren,
von 1. Oktober bis 30. März von 7 — 7 Uhr
von 1. April bis 30. September von 6 — 7 Uhr
- III. Juveliere und Uhrmacher
Durch das ganze Jahr von 7 — 7 Uhr.
Mittag sind von $\frac{1}{4}$ 1—1 Uhr alle Geschäfte geschlossen.